

**Μεταβαλλόμενες κεντρικότητες: ίχνη
τόπου και ιζήματα χρόνου στην Αθήνα**

Παναγιώτης Τουρνικιώτης

AP
4E

U
ste
KKE

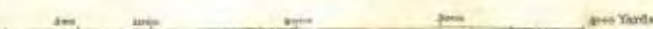
Louis Franois Sébastien Fauvel
Η Αθήνα στο τέλος του 18^{ου} αιώνα

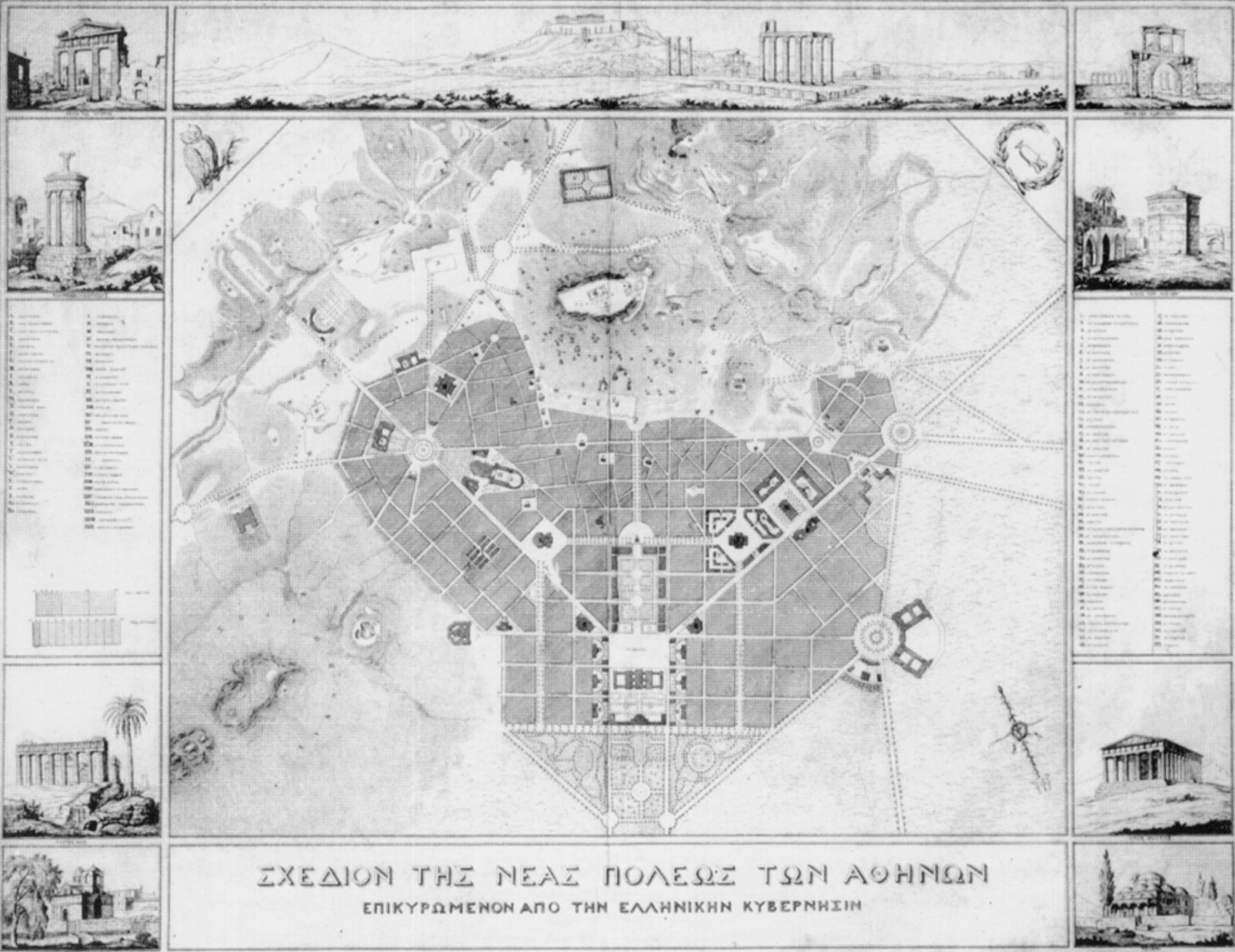
Plan
of
ATHENS AND ITS HARBOURS,
with the
SURROUNDING COUNTRY
from an actual
SURVEY.

The foundations of the ancient fortifications of the city of the Long Walls and of the Miltiades' Wall are ascertained by a strong line wherever they are still existing: the supposed direction of the remaining parts are described by dots.
The interior inclosure in a thinner line expresses the walls & towers of the modern town of Athens.

- References
- * a church
 - ⊕ a monastery
 - ancient well or cistern
 - ⌘ modern houses
 - ⌘ vestiges of ancient buildings or monuments
 - ⌘ olive plantations
 - ⌘ vineyards
- The ancient names are underlined as Munychia & Colonus.

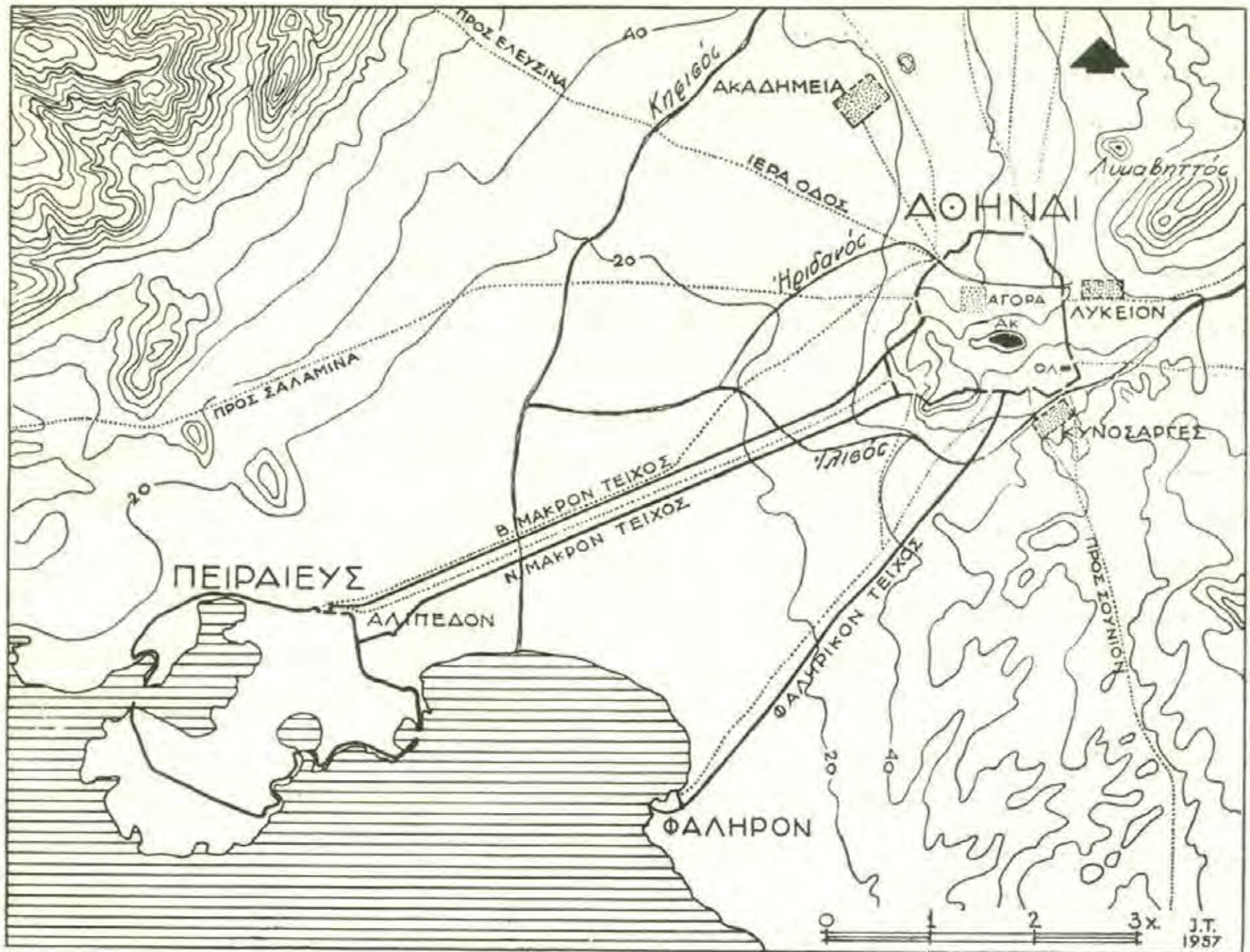
W.M. Leake, *Topography of Athens*, London, 1821

Κλεάνθης και Schaubert, το σχέδιο της Νέας Αθήνας

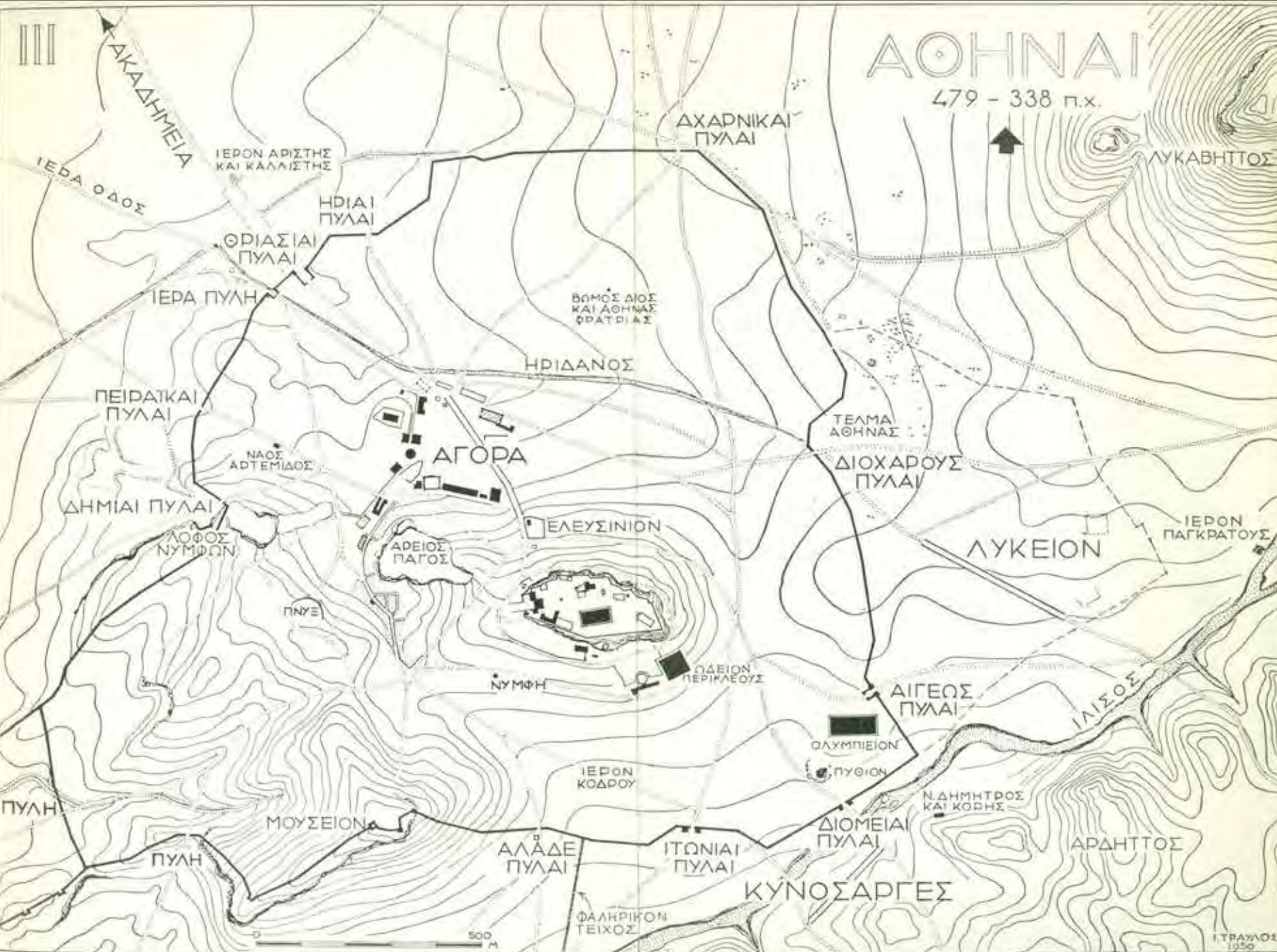
Κλεάνθης και Schaubert, Αθήνα και Πειραιάς σε ιδανικό συσχετισμό

ΑΘΗΝΑΙ

479 - 338 π.χ.

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ
ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ

ΙΕΡΟΝ ΑΡΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ

ΗΡΙΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΘΡΙΑΣΙΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΙΕΡΑ ΠΥΛΗ

ΔΑΡΔΑΝΙΚΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΒΟΜΟΣ ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΣ ΦΡΑΤΕΡΙΑΣ

ΗΡΙΔΑΝΟΣ

ΠΕΙΡΑΤΙΚΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΝΑΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ

ΑΓΟΡΑ

ΤΕΛΜΑ ΑΘΗΝΑΣ

ΔΙΟΧΑΡΟΥΣ ΠΥΛΑΙ

ΔΗΜΙΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΛΟΦΟΣ ΝΥΜΦΩΝ

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΝ

ΛΥΚΕΙΟΝ

ΙΕΡΟΝ ΠΑΓΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΛΠΙΣ

ΝΥΜΦΗ

ΟΡΕΙΟΝ ΠΕΡΙΦΛΕΟΥΣ

ΑΙΓΕΩΣ ΠΥΛΑΙ

ΙΩΣΙΝ

ΠΥΛΗ

ΙΕΡΟΝ ΚΟΔΡΟΥ

ΟΛΥΜΠΕΙΟΝ

ΠΥΘΙΟΝ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΗΣ

ΑΛΑΔΕ ΠΥΛΑΙ

ΙΤΩΝΙΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΔΙΟΜΕΙΑΙ ΠΥΛΑΙ

ΑΡΔΗΤΤΟΣ

ΠΥΛΗ

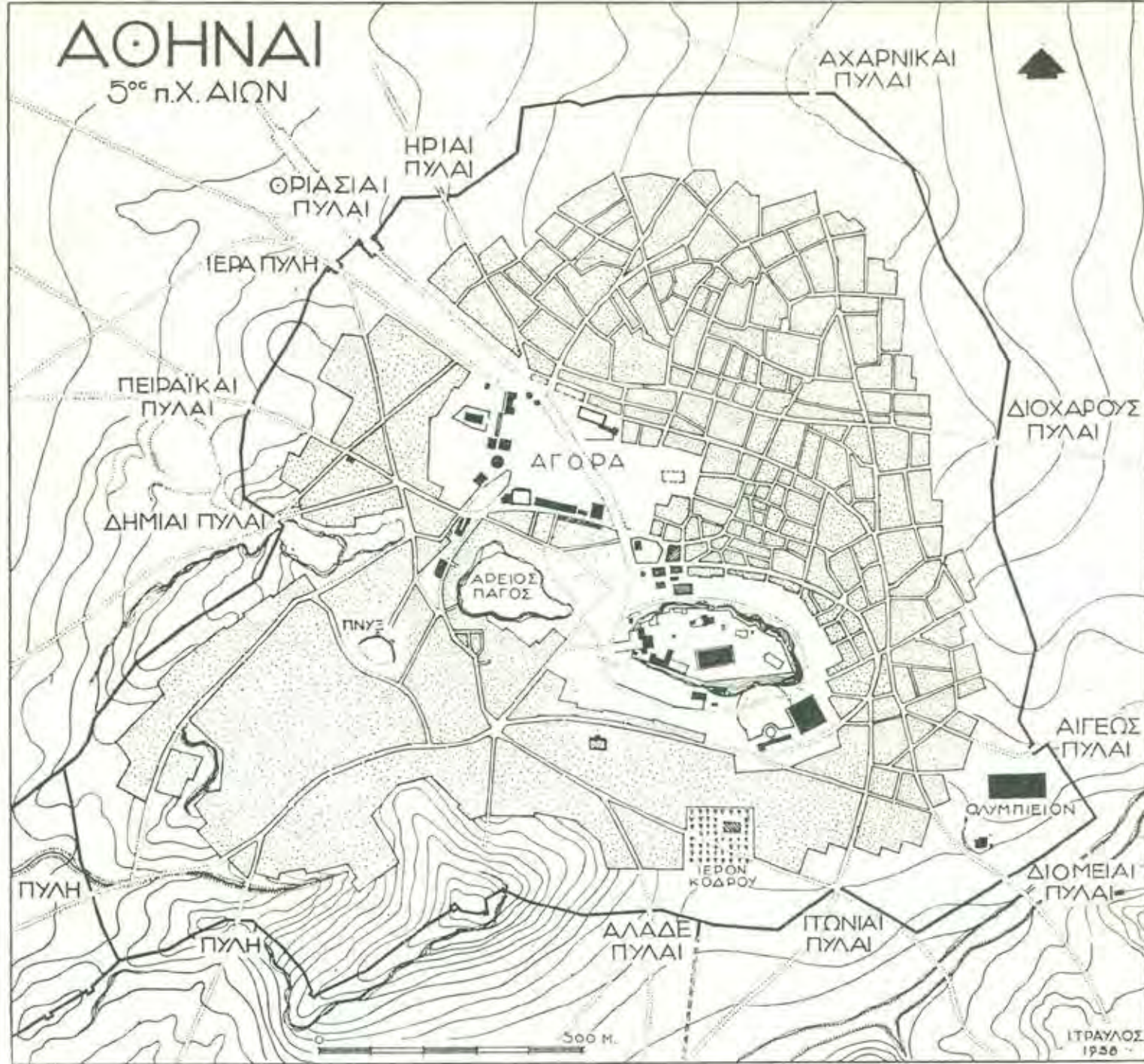
ΚΥΝΟΣΑΡΓΕΣ

ΦΑΛΗΡΙΚΟΝ ΤΕΙΧΟΣ

500

ΑΘΗΝΑΙ

5^{ος} π.Χ. ΑΙΩΝ

IV

ΑΘΗΝΑΙ

338 - 86 π.χ.

ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ

ΛΕΩΝ ΟΔΟΣ

ΕΡΕΥΝΟΜΟΣ
ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΗΜΟΣΙΟΝ
ΣΗΜΑ

ΔΙΠΥΛΟΝ

ΠΟΜΠΕΙΟΝ

ΝΑΟΣ
ΗΦΑΙΣΤΟΥ

ΣΤΟΑ
ΑΤΤΑΛΟΥ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ

ΔΙΟΓΕΝΕΙΟΝ

ΚΗΠΟΣ
ΜΟΥΣΩΝ

ΛΟΦΟΣ
ΝΥΜΦΩΝ

ΟΙΚΙΑΙ

ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΝ

ΛΥΚΕΙΟΝ

ΔΙΑΣΚΕΙΝΣΙΑ

ΠΥΝΞ

ΑΡΕΙΟΣ
ΠΑΓΟΣ

ΜΝΗΜΕΙΟΝ
ΛΥΣΙΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΡΟΜΟΣ

ΣΤΟΑ
ΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ
ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΟΛΥΜΠΕΙΟΝ

ΙΛΙΟΣ

ΦΡΟΥΔΙΟΝ
ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΠΥΘΙΟΝ

ΣΤΑΔΙΟΝ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ

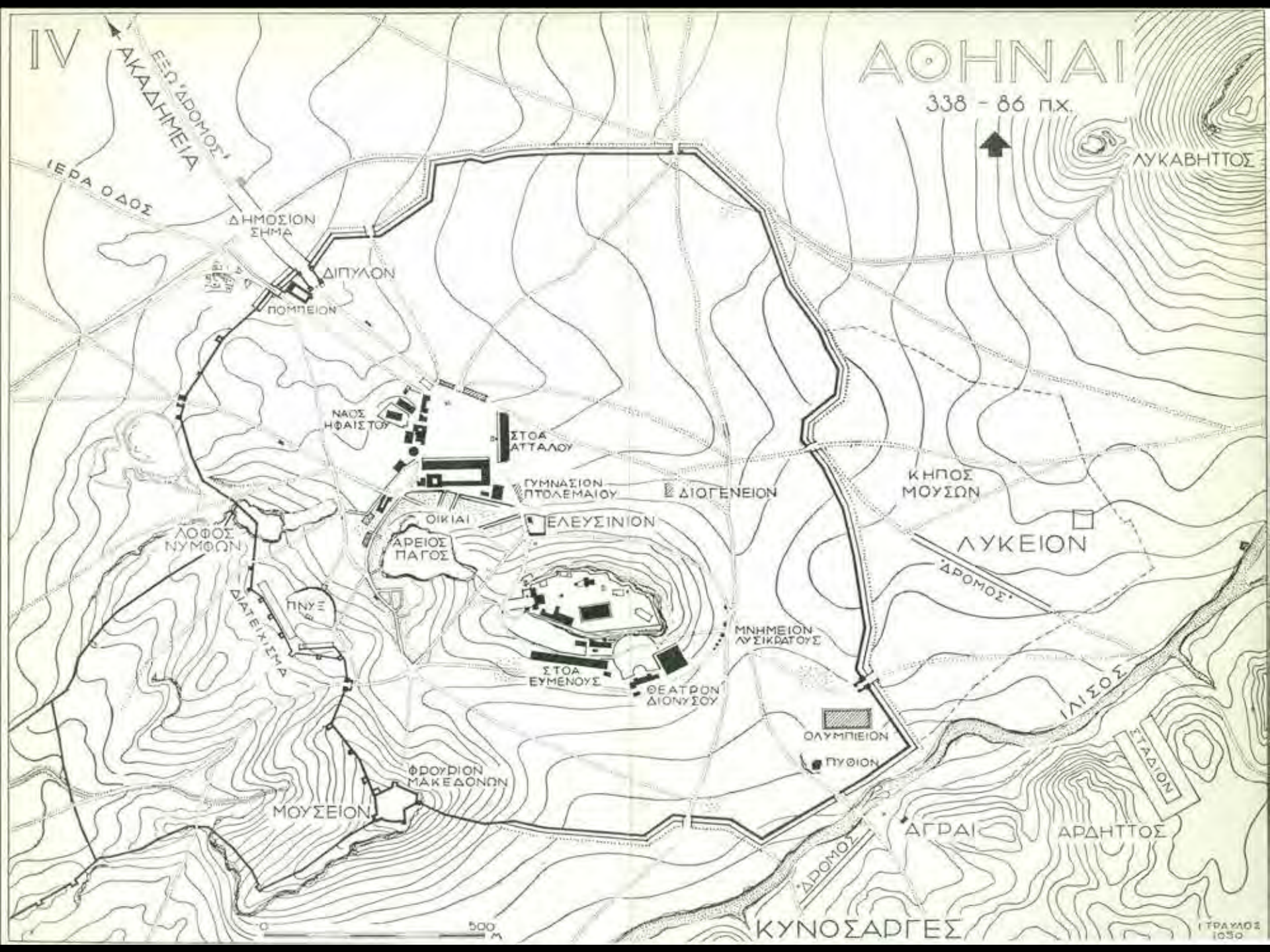
ΑΓΡΑΙ

ΑΡΔΗΤΤΟΣ

500 M

ΚΥΝΟΣΑΡΓΕΣ

ΤΡΑΜΒΑΣ
1030

ΑΘΗΝΑΙ

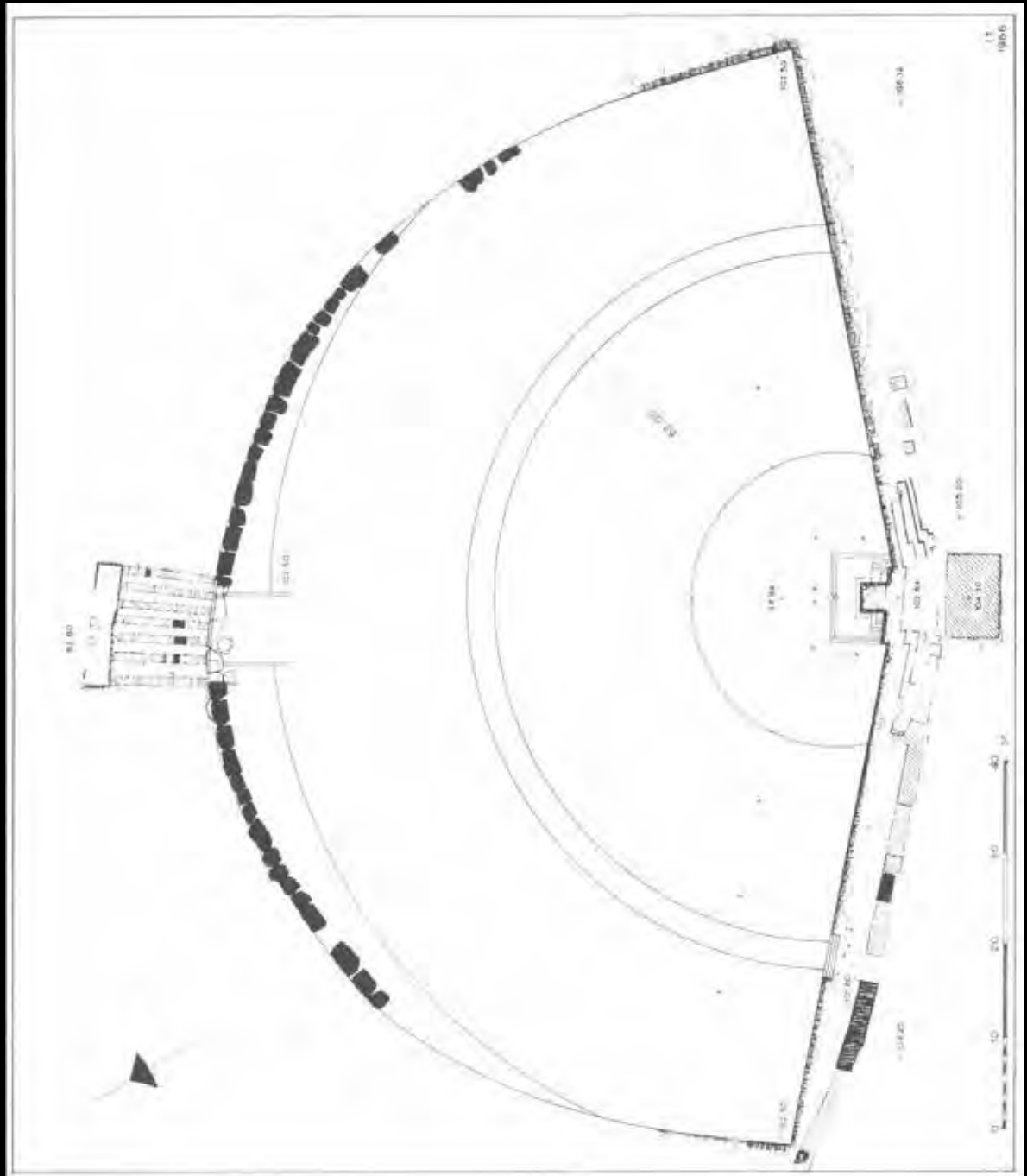
5^{ος} π.Χ. ΑΙΩΝ

Philipp von Foltz, Ο Περικλής αγορεύει στην Πνύκα, 1852

Στην Πνύκα μπορούσαν να συγκεντρωθούν 10.000 πολίτες που ψήφιζαν σηκώνοντας το χέρι. Τα παλιότερα χρόνια οι πολίτες είχαν τα μάτια στραμμένα στην Ακρόπολη και στην πόλη. Από τα κλασικά χρόνια, τη θέση αυτή είχε καταλάβει ο ρήτορας.

Η σκηνή της Δημοκρατίας

Christian Hansen: η Ακρόπολη από την Πνύκα το 1838

Rudolph Müller: η Ακρόπολη από την Πνύκα το 1862

Η Αθήνα από την Πνύκα σήμερα

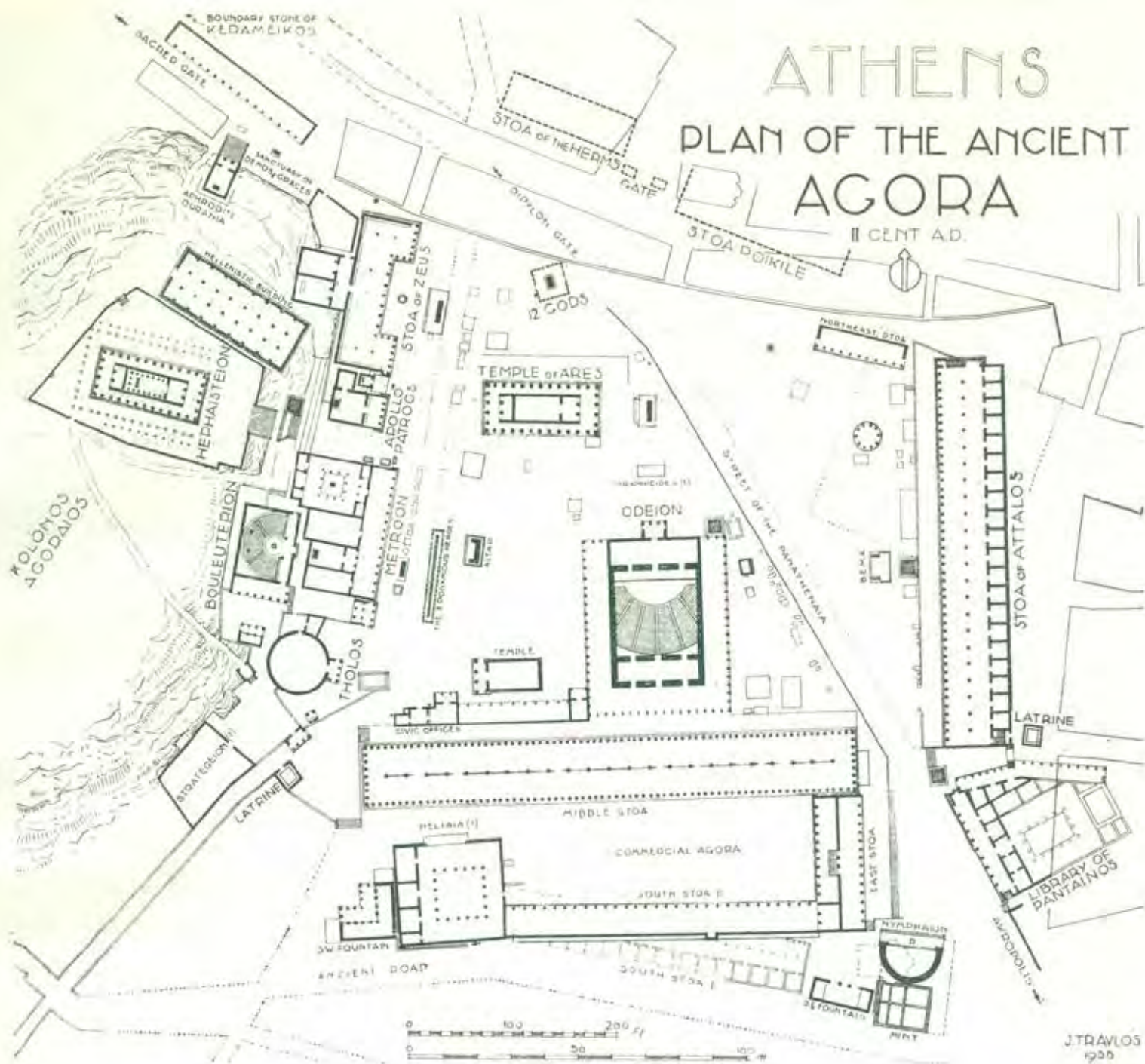
Ο λόφος των πολιτών υψώνεται απέναντι στον λόφο των θεών στη διαγώνιο που οδηγεί από την Αγορά στο Θέατρο του Διονύσου και την οδό των Μακρών Τειχών

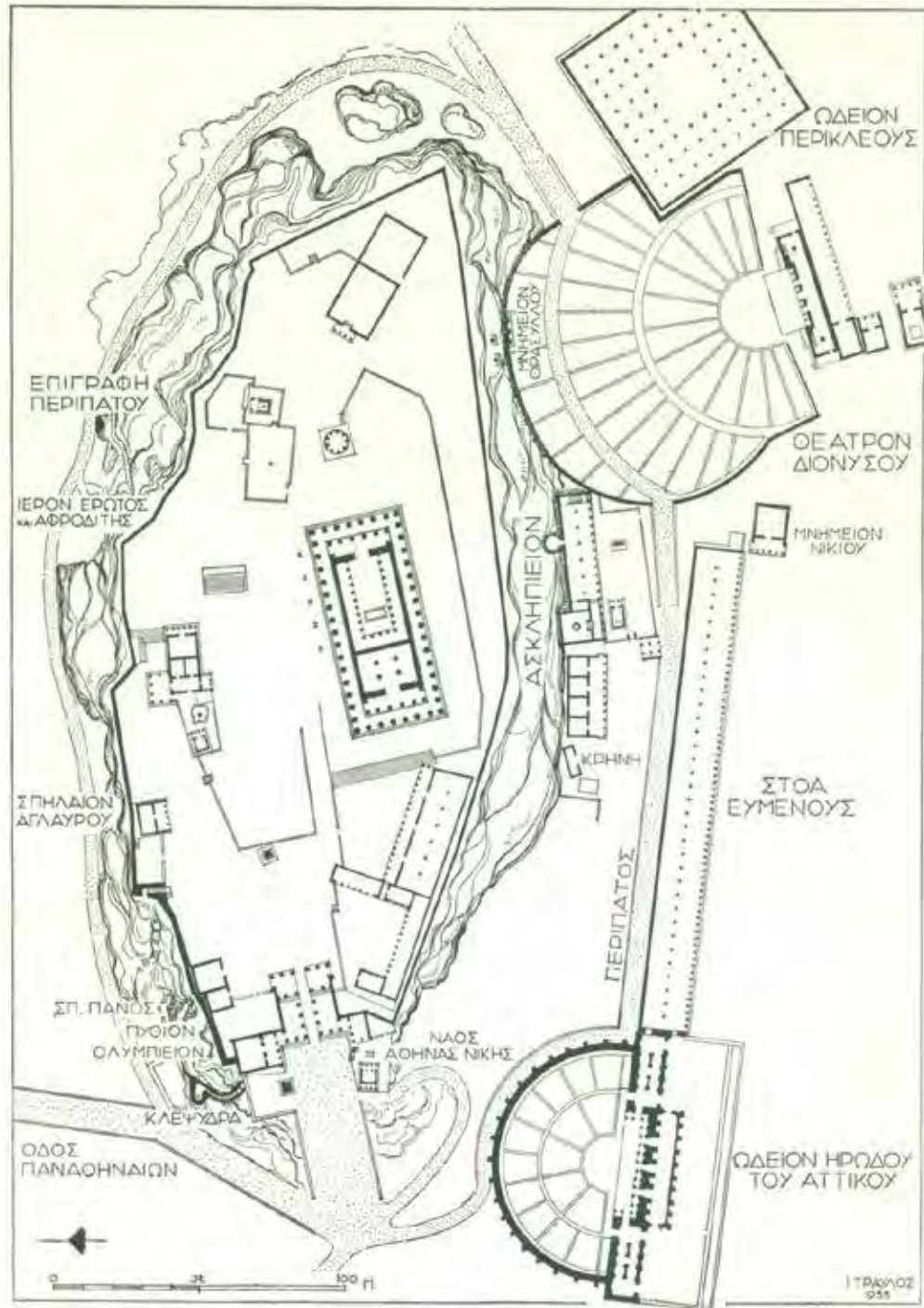
ATHENS

PLAN OF THE ANCIENT AGORA

II CENT. AD.

Η αρχή της οδού των Μακρών Τειχών όπως τη διαμόρφωσε ο Πικιώνης τη δεκαετία του 50 για να βελτιώσει τις προσβάσεις και τη θέα στην Ακρόπολη

Τα ερείπια του ανατολικού τμήματος του Διύλου υπέρ των Πυλών όπως τα διαμόρφωσε ο Πικιώνης απέναντι από τον Άγιο Δημήτρη Λουμπαρδιάρη

Η θέα όταν πηγαίνεις από τα Μακρά Τείχη στην Αθήνα αναδεικνύει στο βάθος του πεδίου την Ακρόπολη

Η θέα όταν πηγαίνεις από τα Μακρά Τείχη στην Αθήνα αναδεικνύει στο βάθος του πεδίου την Ακρόπολη

VI

ΑΘΗΝΑΙ

267 - 408 μ.χ.

ΔΕΞ. ΥΔΡΑΓ. ΑΔΡΙΑΝΟΥ

ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ

ΝΑΟΣ ΗΦΑΙΣΤΟΥ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΑΕΤΙΟΥ

ΑΓΟΡΑ

ΒΑΛΑΝΕΙΟΝ

ΕΠΑΛΙΣ

ΝΥΜΦΑΙΟΝ

ΣΧΟΛΑΙ

ΒΑΛΑΝΕΙΟΝ

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΒΑΛΑΝΕΙΟΝ

ΣΧΟΛΗ

ΣΟΖΙΜΙ

500
1:1

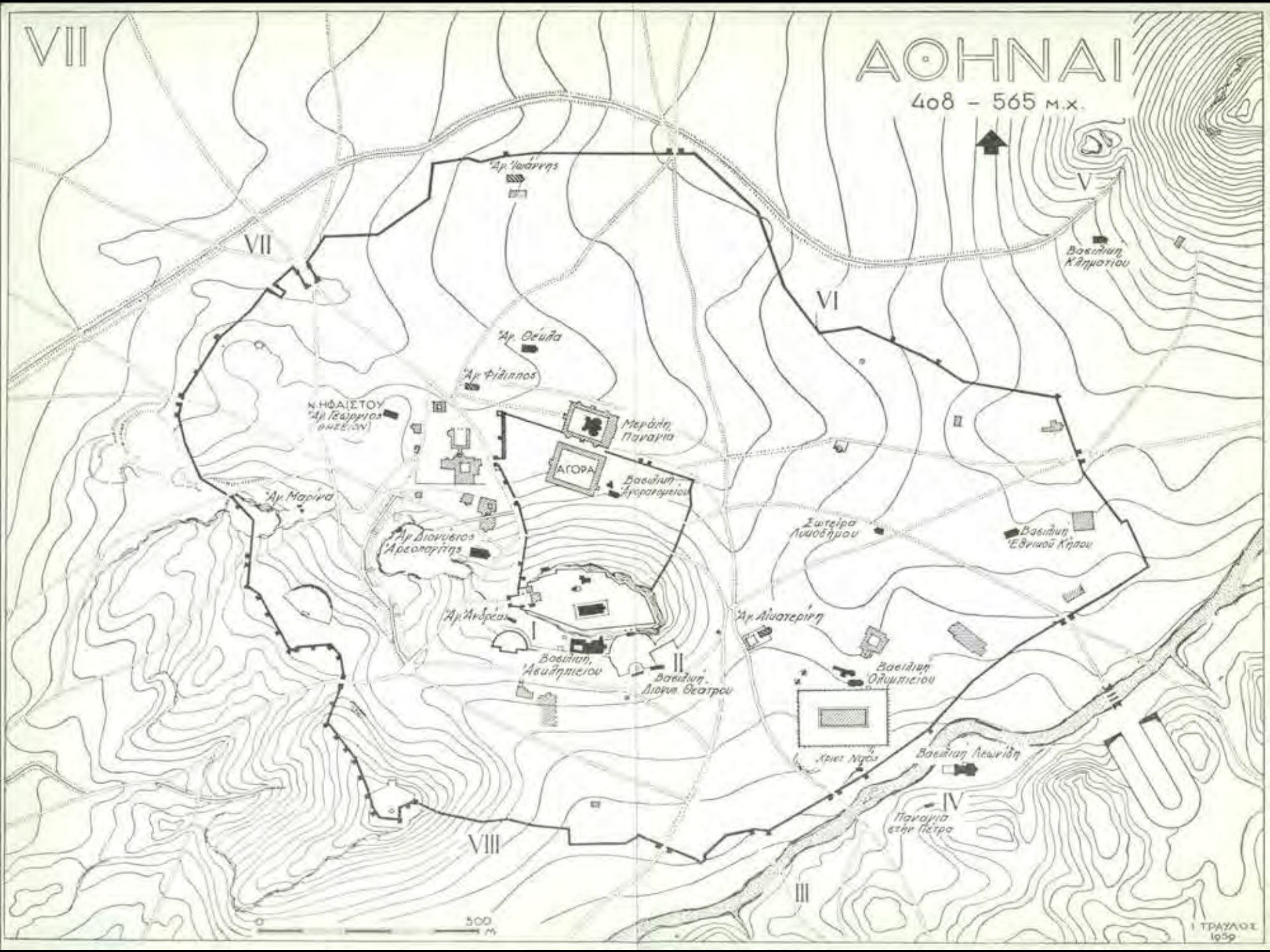
Ι. ΤΡΑΥΛΟΣ
1939

VII

ΑΘΗΝΑΙ

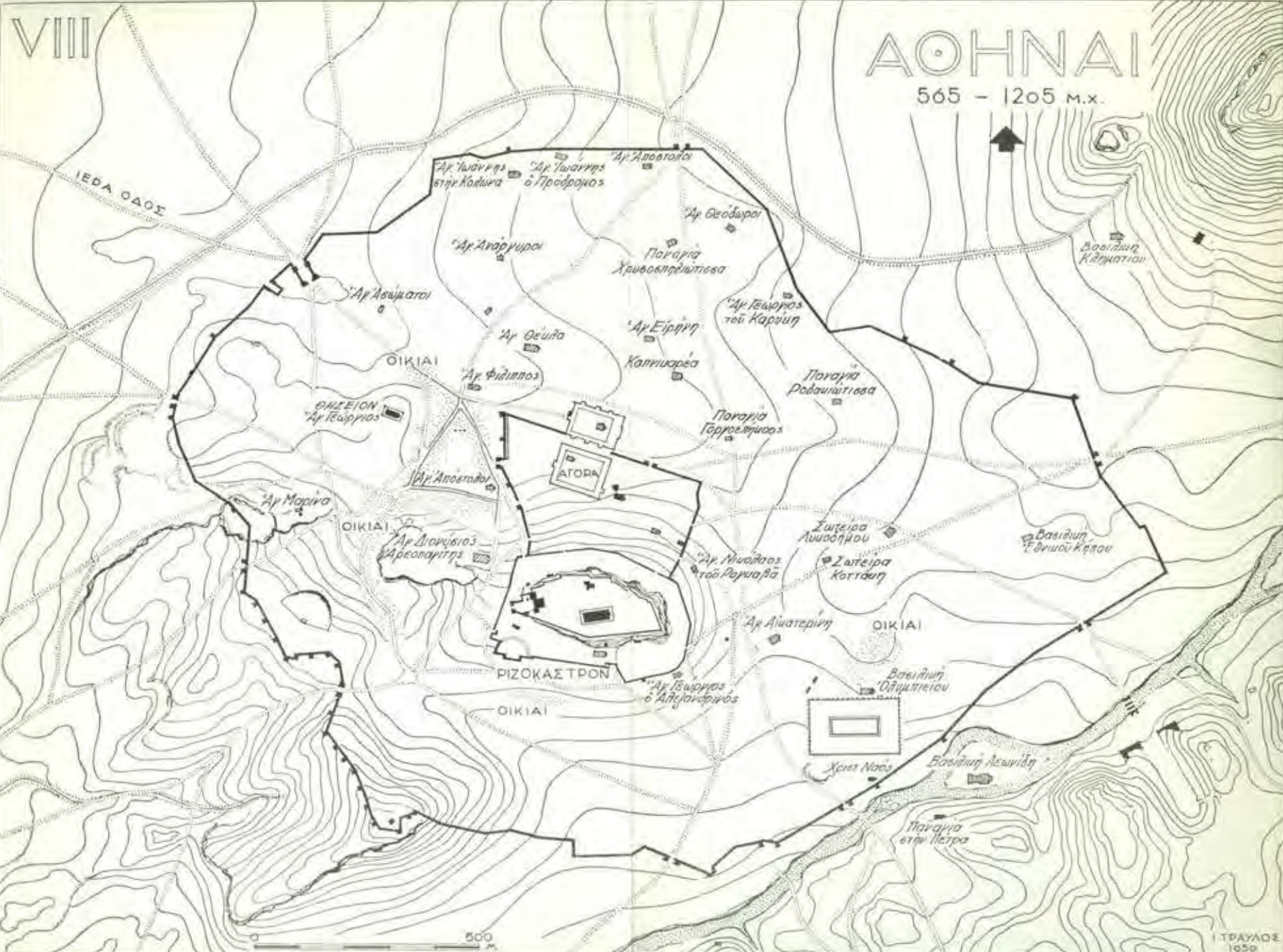
408 - 565 μ.χ.

500
μ

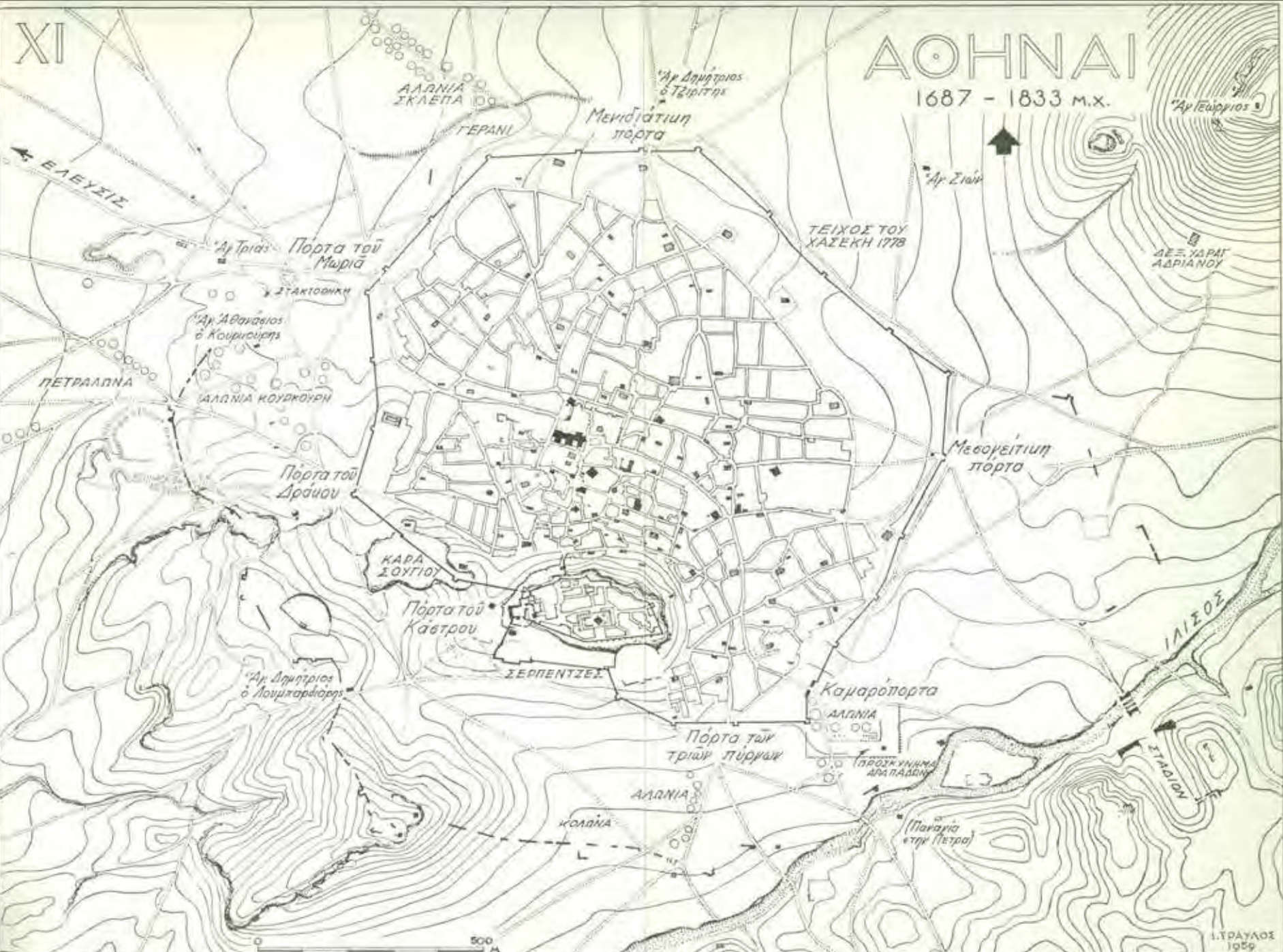
ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ

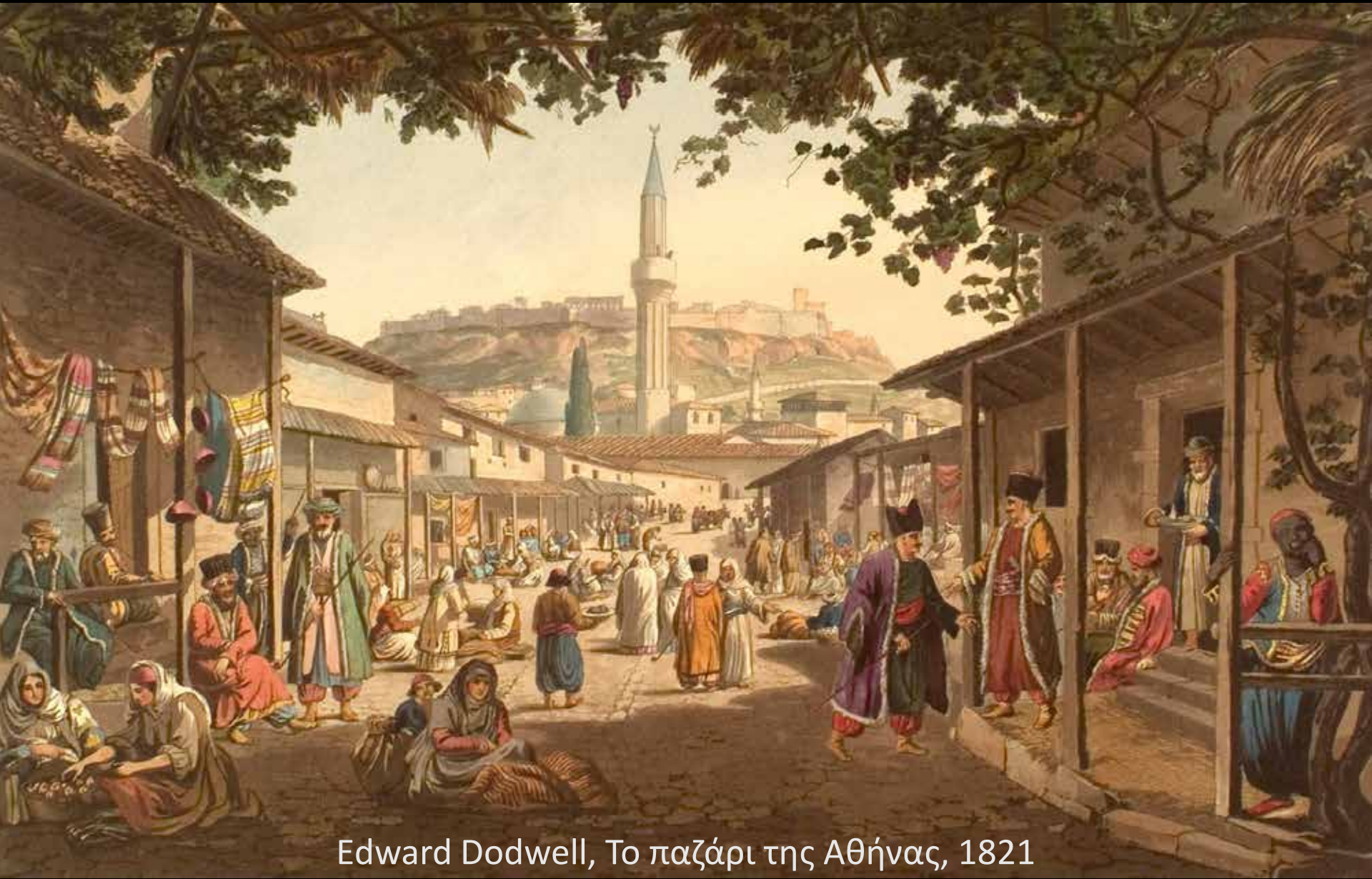

500

ΑΘΗΝΑΙ

1687 - 1833 μ.χ.

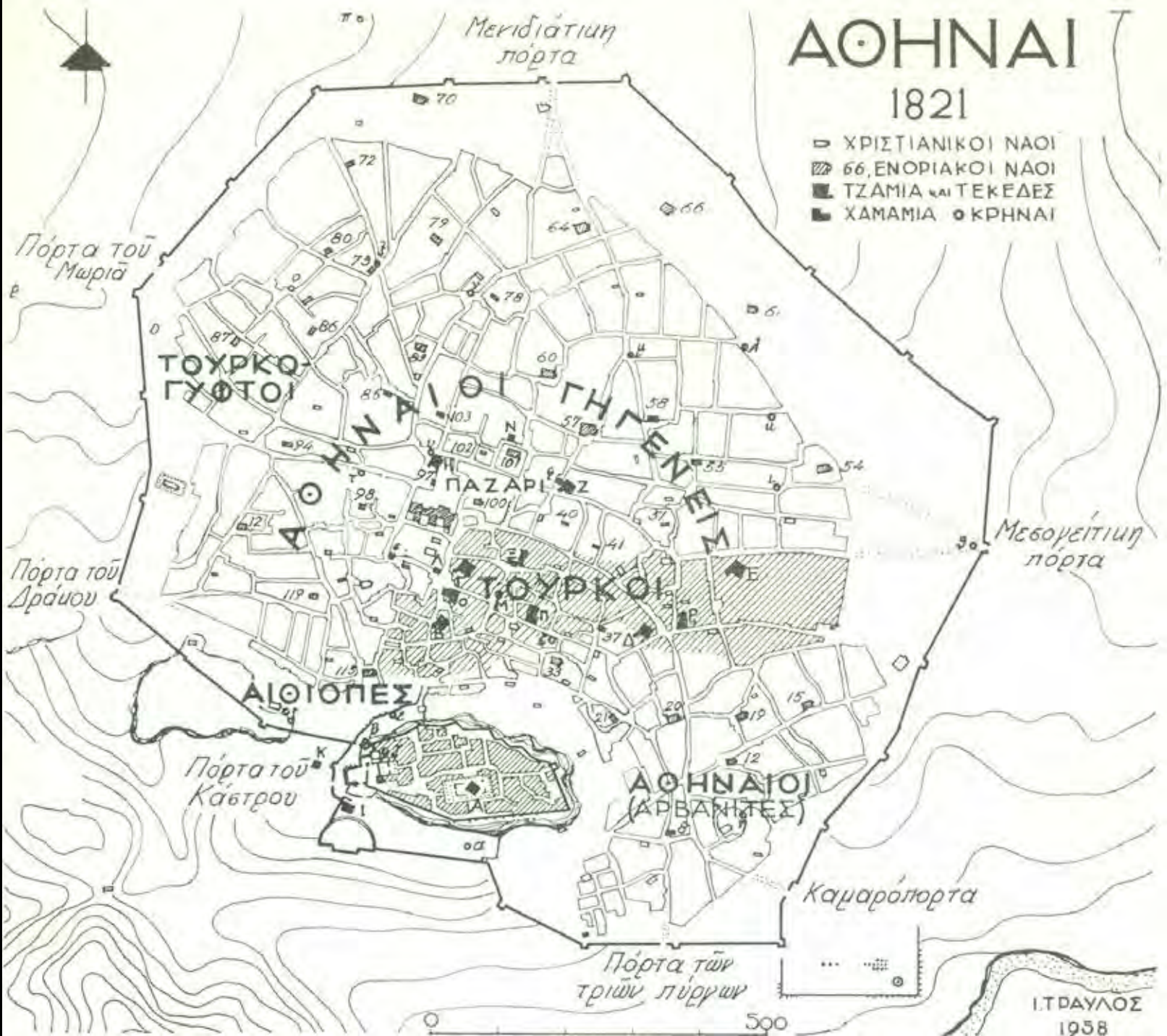

Edward Dodwell, Το παζάρι της Αθήνας, 1821

ΑΘΗΝΑΙ

1821

- ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΝΑΟΙ
- ▨ 66, ΕΝΟΡΙΑΚΟΙ ΝΑΟΙ
- ΤΖΑΜΙΑ ΚΑΙ ΤΕΚΕΔΕΣ
- ΧΑΜΑΜΙΑ ○ ΚΡΗΝΑΙ

- I. Αγία Σοφία
- II. Παλαιά Σελάνικα
- III. Παλαιά Σελάνικα
- IV. Παλαιά Σελάνικα
- V. Παλαιά Σελάνικα
- VI. Παλαιά Σελάνικα
- VII. Παλαιά Σελάνικα
- VIII. Παλαιά Σελάνικα
- IX. Παλαιά Σελάνικα
- X. Παλαιά Σελάνικα
- XI. Παλαιά Σελάνικα
- XII. Παλαιά Σελάνικα
- XIII. Παλαιά Σελάνικα
- XIV. Παλαιά Σελάνικα
- XV. Παλαιά Σελάνικα
- XVI. Παλαιά Σελάνικα
- XVII. Παλαιά Σελάνικα
- XVIII. Παλαιά Σελάνικα
- XIX. Παλαιά Σελάνικα
- XX. Παλαιά Σελάνικα
- XXI. Παλαιά Σελάνικα
- XXII. Παλαιά Σελάνικα
- XXIII. Παλαιά Σελάνικα
- XXIV. Παλαιά Σελάνικα
- XXV. Παλαιά Σελάνικα
- XXVI. Παλαιά Σελάνικα
- XXVII. Παλαιά Σελάνικα
- XXVIII. Παλαιά Σελάνικα
- XXIX. Παλαιά Σελάνικα
- XXX. Παλαιά Σελάνικα

- ΜΝΗΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΚΑ
- Α. Αγία Σοφία
 - Β. Παλαιά Σελάνικα
 - Γ. Παλαιά Σελάνικα
 - Δ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ε. Παλαιά Σελάνικα
 - ΣΤ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ζ. Παλαιά Σελάνικα
 - Η. Παλαιά Σελάνικα
 - Θ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ι. Παλαιά Σελάνικα
 - Κ. Παλαιά Σελάνικα
 - Λ. Παλαιά Σελάνικα
 - Μ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ν. Παλαιά Σελάνικα
 - Ξ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ο. Παλαιά Σελάνικα
 - Π. Παλαιά Σελάνικα
 - Ρ. Παλαιά Σελάνικα
 - Σ. Παλαιά Σελάνικα
 - Τ. Παλαιά Σελάνικα
 - Υ. Παλαιά Σελάνικα
 - Φ. Παλαιά Σελάνικα
 - Χ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ψ. Παλαιά Σελάνικα
 - Ω. Παλαιά Σελάνικα

- ΝΕΑ ΚΤΙΜΑΤΑ
- Α. Ακρόπολη
 - Β. Βασιλική
 - Γ. Βασιλική
 - Δ. Βασιλική
 - Ε. Βασιλική
 - ΣΤ. Βασιλική
 - Ζ. Βασιλική
 - Η. Βασιλική
 - Θ. Βασιλική
 - Ι. Βασιλική
 - Κ. Βασιλική
 - Λ. Βασιλική
 - Μ. Βασιλική
 - Ν. Βασιλική
 - Ξ. Βασιλική
 - Ο. Βασιλική
 - Π. Βασιλική
 - Ρ. Βασιλική
 - Σ. Βασιλική
 - Τ. Βασιλική
 - Υ. Βασιλική
 - Φ. Βασιλική
 - Χ. Βασιλική
 - Ψ. Βασιλική
 - Ω. Βασιλική

PLAN
DER NEUSTADT ATHEN
ENTWORFEN VON LEO RITTER VON KLENZE
ΑΥΧΗΝΟΜΩΝ ΤΟΥ Σ.Μ.ΔΕΤ. ΜΟΝΙΧΕ ΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ET PUBLIE PAR LA REGENCE GRECQUE

ΣΧΕΔΙΟΝ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΙΑ ΔΕΩΝΤΟΣ ΚΛΕΝΖΙΟΥ
ΚΥΡΘΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ Α.Μ.Θ.ΘΝΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ET PUBLIE PAR LA REGENCE GRECQUE

PLAN
DE LA NOUVELLE VILLE D'ATHENES
PROJETEE PAR LE CHEV. L. DE KLENZE
ADOPTÉE PAR S.M. LE ROI OTHON DE GRECE
A ATHENES LE 3 MARS 1834
ET PUBLIE PAR LA REGENCE GRECQUE

Leo von
Klenze
η Νέα
Αθήνα
1834

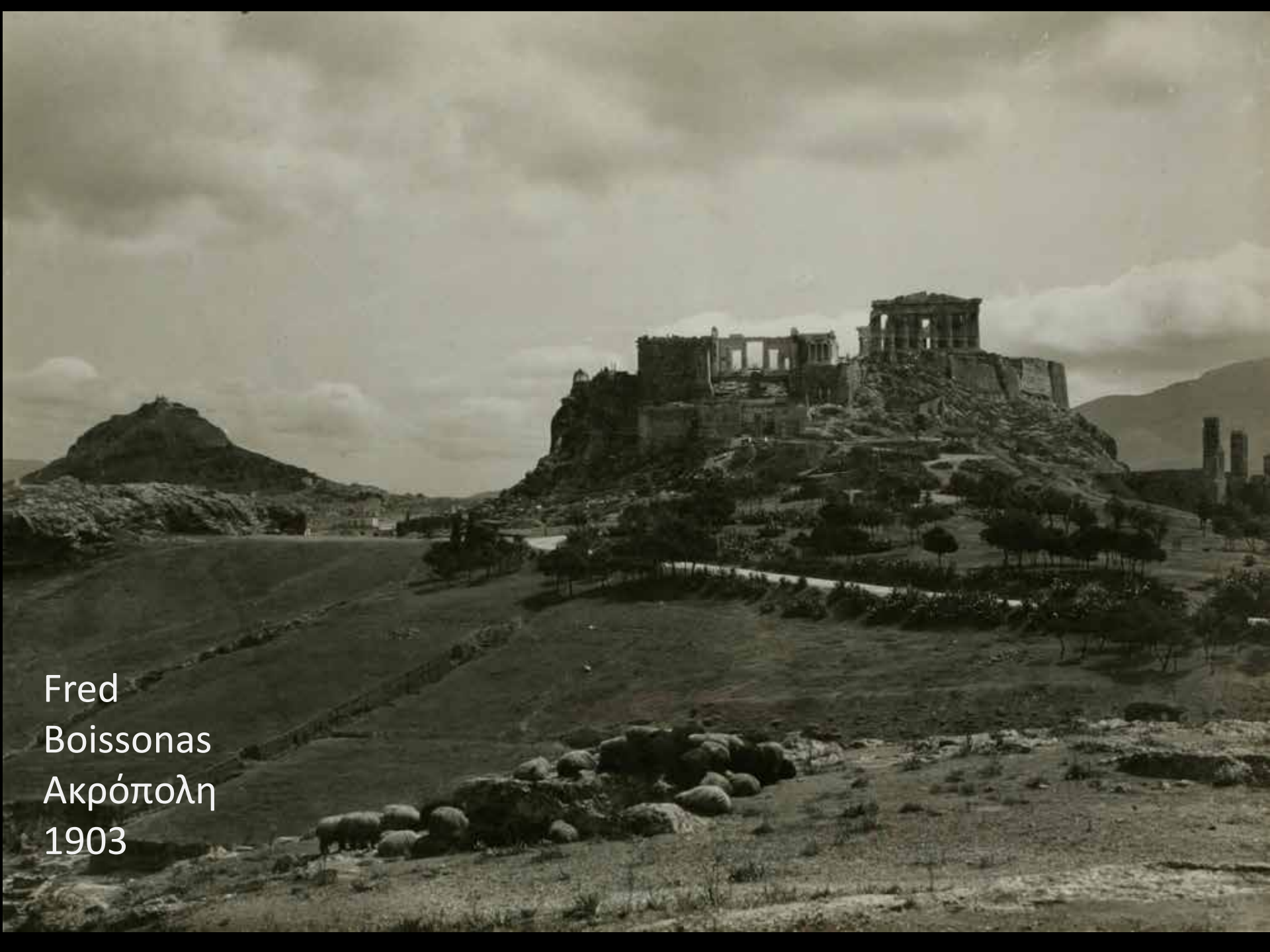

Leo von
Klenze

η αρχαία
Αθήνα

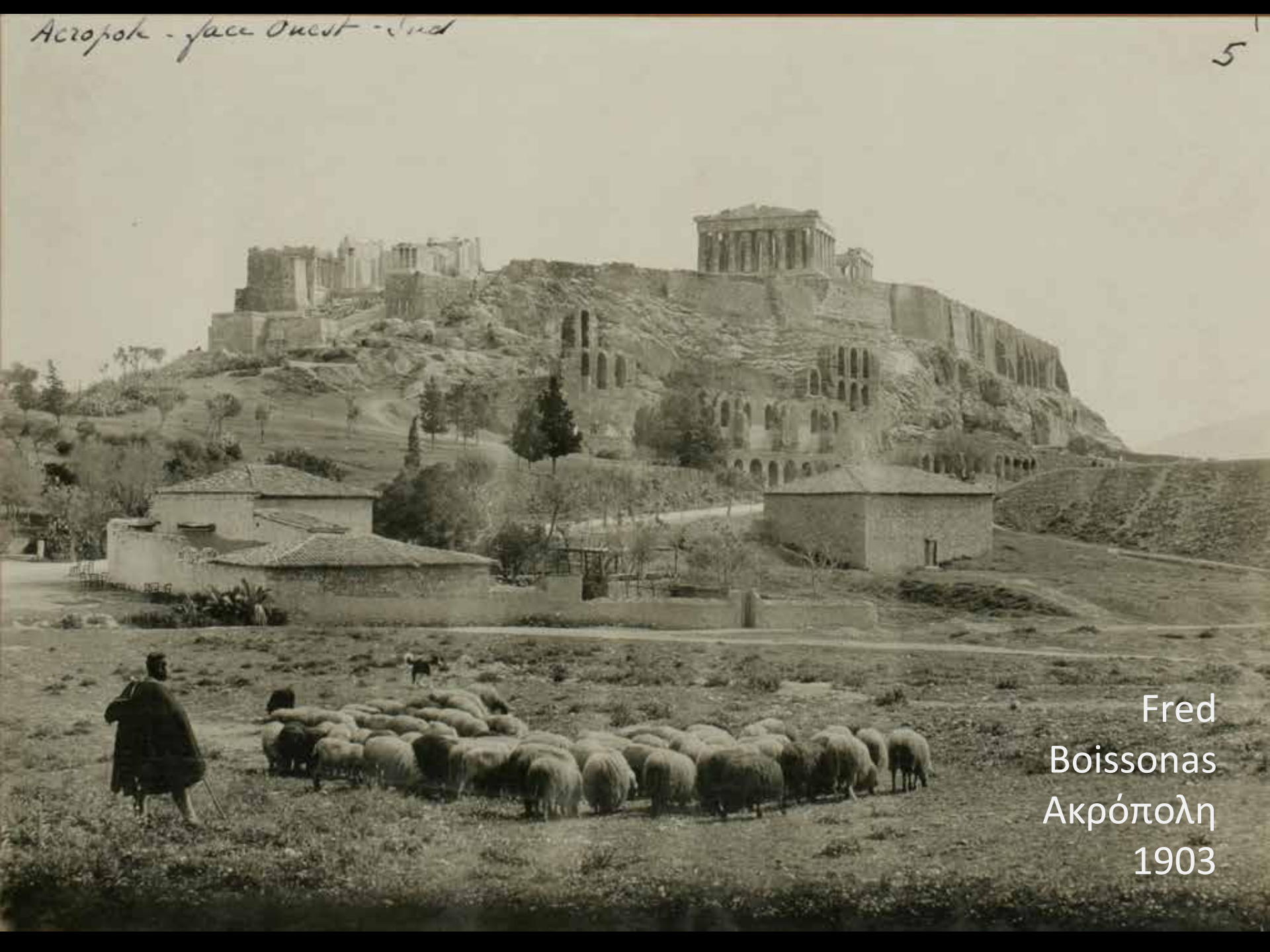
Η Αθήνα του
Kaupert, 1870

Fred
Boissonas
Ακρόπολη
1903

Acropolis - face Ouest - Sud

5

Fred
Boissonas
Ακρόπολη
1903

Η νέα Αθήνα έχει μετατοπιστεί στα βόρεια και έχει άλλο κέντρο

№ 2031 ⊕ K

Fred
Boissonas
Ομόνοια
1911

*Πλατεία Ὁμονοίας, Ἀθήναι.
Place de la Concorde, Athènes.*

ΕΠΙΣΚΕΦΗΤΕ
ΤΗΝ ΕΚΧΕΙΝ ΒΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ 16^Η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ELECTRICAL ENGINEERS
LONDON

ΑΘΗΝΑΙ

1833 - 1959 Μ.Χ.

ΔΙΠΥΛΟΝ
 ΚΑΣΕΚΗ 1778
 ΛΟΦΟΣ ΝΥΜΦΩΝ
 ΠΥΝΕ
 ΔΙΑΤΕΛΕΣΙΑ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΑΓΟΡΑ
 ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ
 ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
 ΑΡΕΟΠΟΛΙΣ

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
 ΣΤΑΔΙΟΥ
 ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
 ΚΑΣΕΚΗ 1778
 ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΤΟΣ
 ΟΛΥΜΠΕΙΟΝ
 ΤΕΙΧΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣΕΩΣ
 ΒΑΣΙΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
 ΣΤΑΔΙΟΝ
 ΑΡΔΗΤΤΟΣ
 ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ
 ΤΟΡΑΤ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
 ΓΑΣ ΖΟΒΙΑΣ
 ΜΟΥΣΟΥΖΗ
 ΒΑΣΙΛ ΛΕΩΝΙΔΗ
 ΓΑΙΣΟΖ
 Ι. ΤΡΑΥΛΟΣ 1959

Ενοποίηση αρχαιολογικών Χώρων 1983

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΗΜΑ

ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ

Αγ. Κωνσταντίνου

Ομόνοια

Πειραιώς

Κουμουνδούρου

Αθηνάς

Αιόλου

Σταδίου

ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ

ΨΥΡΡΗ

Κολοκοτρώνη

Ερμού

Μοναστηράκι

Μητροπόλεως

Σύνταγμα

ΘΗΣΕΙΟ

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

ΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

ΠΛΑΚΑ

Απ. Παύλου

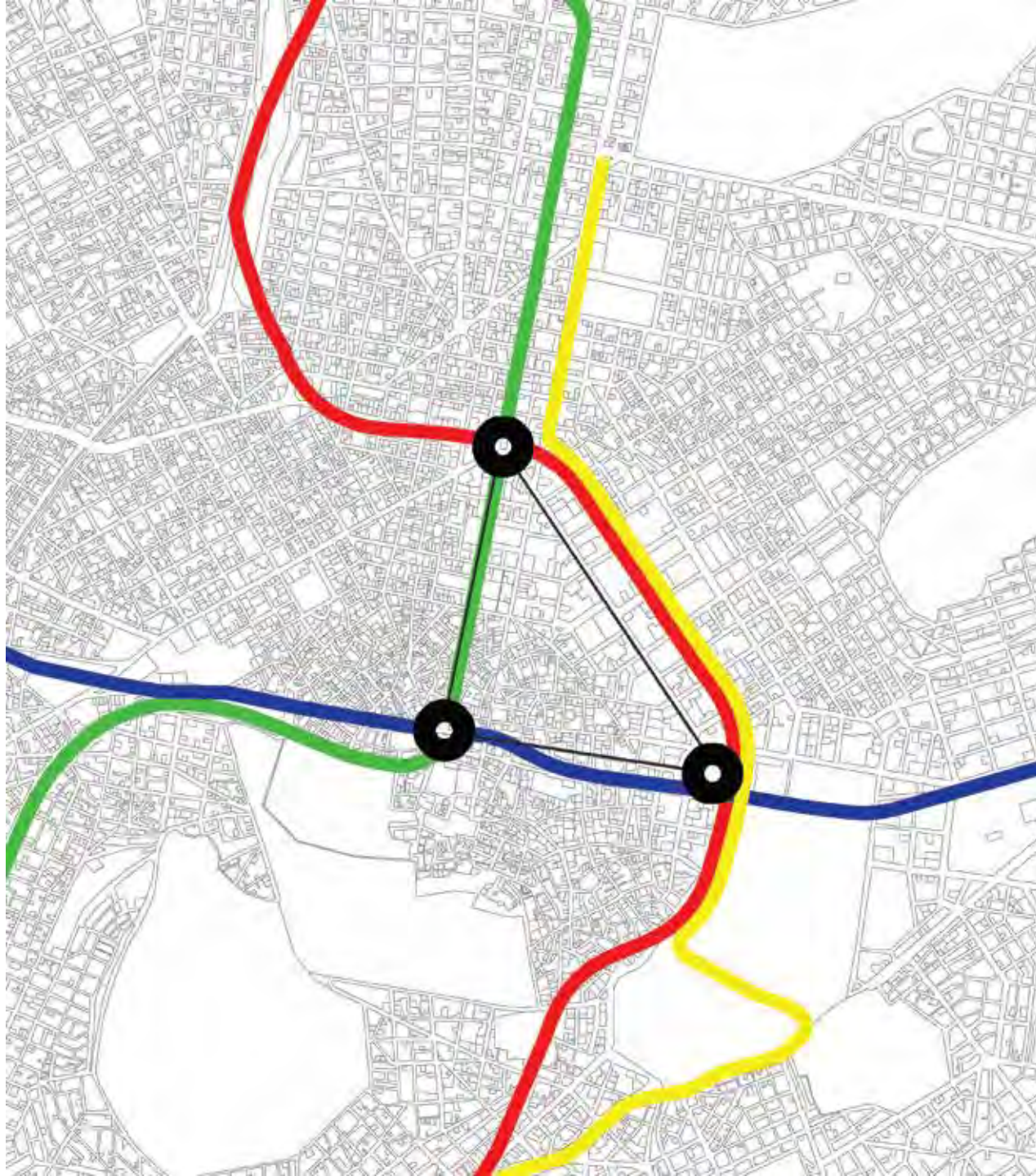
ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Βασ. Όλγας

ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ

Δ. Αρεοπαγίτου

ΟΛΥΜΠΕΙΟ

Το νέο δομικό
τρίγωνο του
κέντρου :
Οι τρεις γραμμές
του μετρό
συναντώνται ανά
δύο στην
Ομόνοια, το
Σύνταγμα και το
Μοναστηράκι

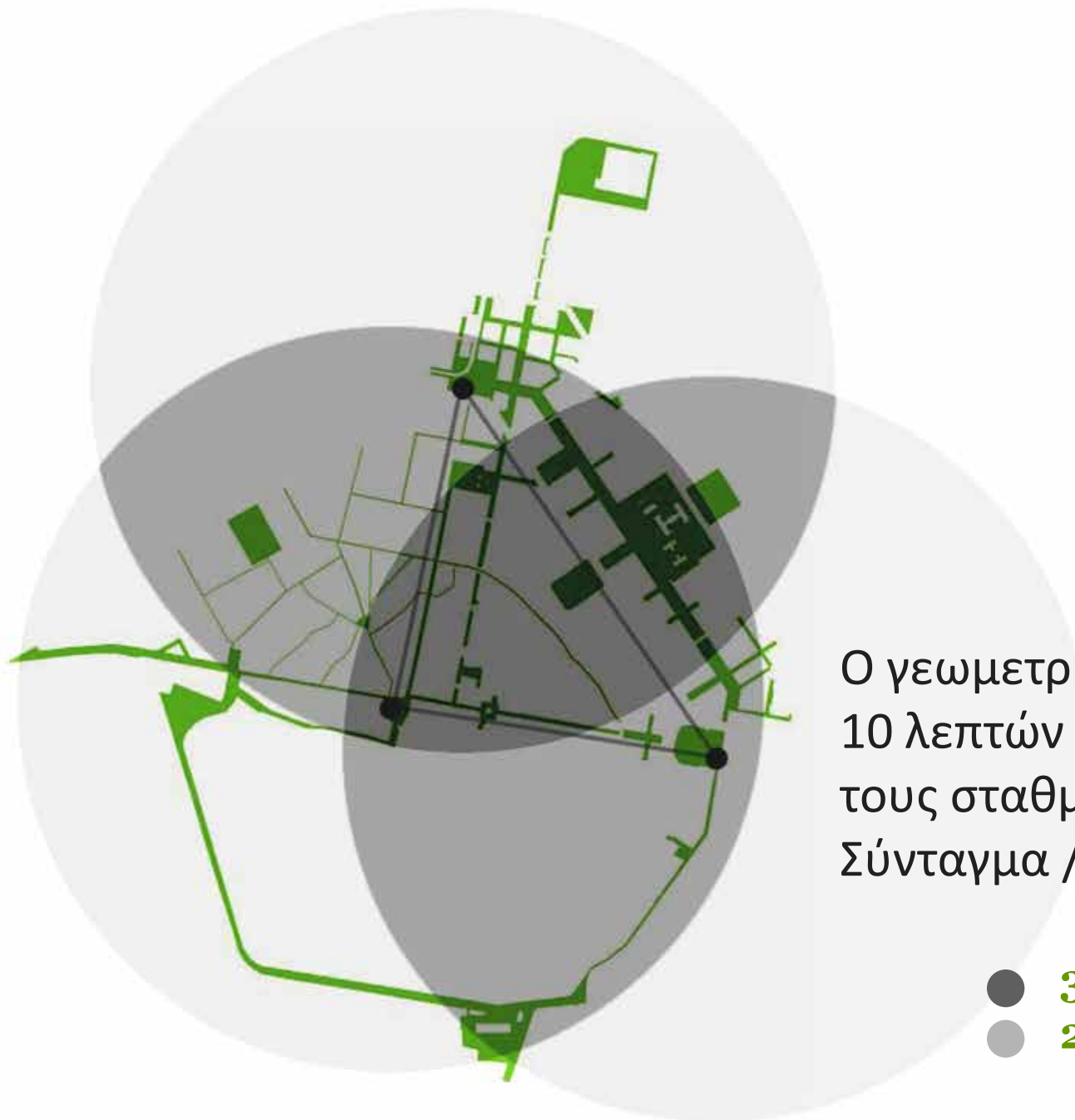
Οι τρεις ιστορικοί κύκλοι της σύγχρονης Αθήνας

Ο τρίτος κύκλος στην Αθήνα του 21^{ου} αιώνα

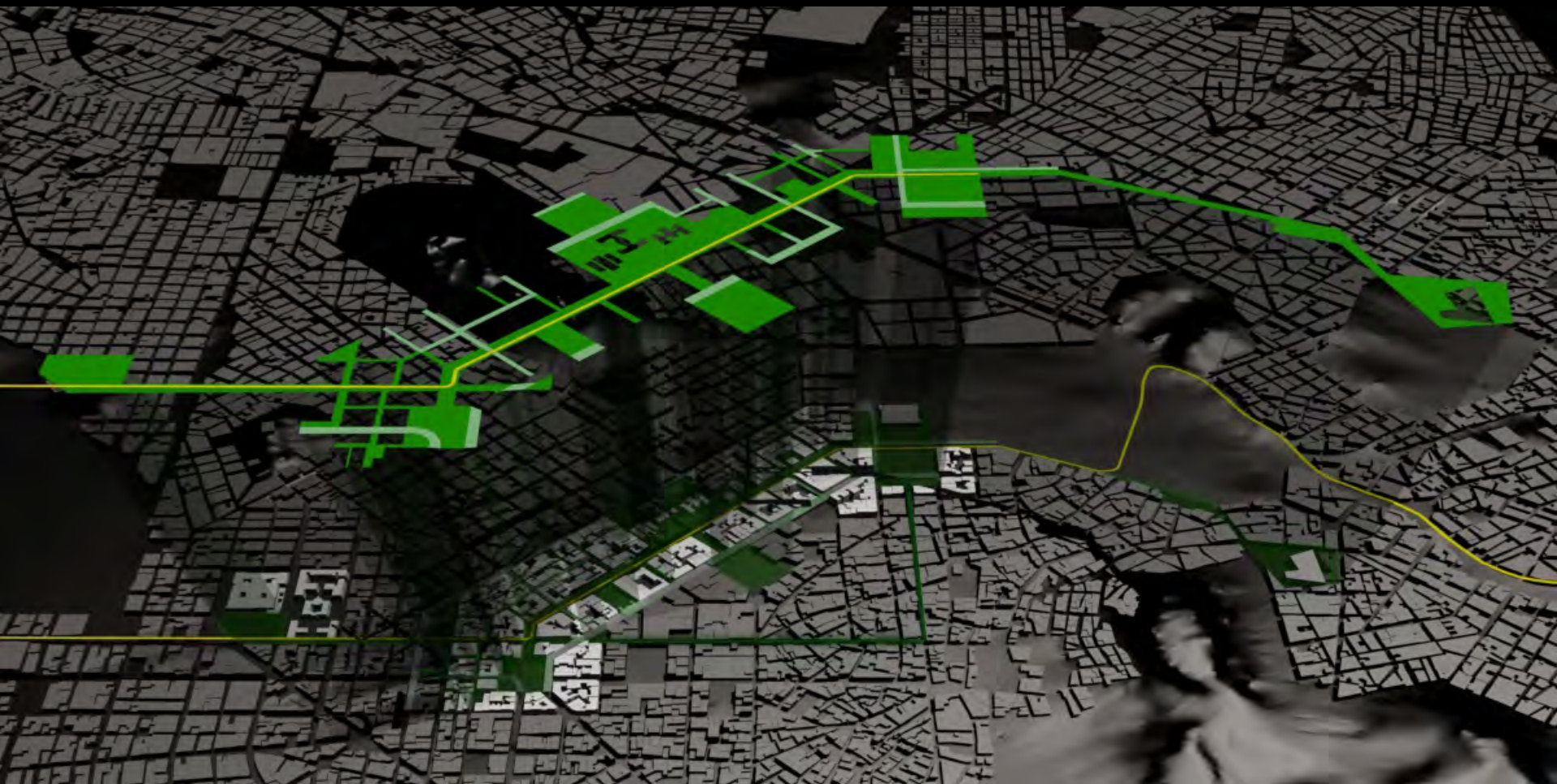

Ο τρίτος κύκλος στην Αθήνα του 21^{ου} αιώνα

Ο γεωμετρικός τόπος των
10 λεπτών με τα πόδια από
τους σταθμούς Ομόνοια /
Σύνταγμα / Μοναστηράκι

- 3 σταθμοί
- 2 σταθμοί

Το σχέδιο ανασυγκρότησης του κέντρου της Αθήνας με άξονα την οδό Πανεπιστημίου υλοποιεί τον τρίτο κύκλο και δημιουργεί ένα αστικό δακτύλιο που συνδέει τις ζωντανές γειτονιές του κέντρου με τα ιστορικά κτίρια, τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας

Η νέα
κυκλοφοριακή
οργάνωση του
κέντρου της
Αθήνας
αποθαρρύνει τη
διαμπερή κίνηση
αυτοκινήτων,
ενισχύει τη
δημόσια
συγκοινωνία και
δίνει την ποιοτική
προτεραιότητα
στον πεζό και το
ποδήλατο

Σχηματική παράσταση της υλοποίησης του τρίτου κύκλου στο νέο κέντρο της Αθήνας

Μεταβαλλόμενες
κεντρικότητες: ίχνη τόπου και
ιζήματα χρόνου
στην Αθήνα

